

Statistiska forskningsgruppen SFG under 70 år, 1948–2018

Sammanställning gjord av Rolf Sundberg i anledning av 70-årsjubileet, 7 nov. 2018.

Förteckning årsvis över SFGs ordf, sekr/skattn (sammanslås 1959) och föreståndare (fr. 1992/93), samt parentetiska anmärkningar. Utförligare kommentarer i många fall finns i påföljande noter.

År	Ordförande	Sekr. / skattn	Föreståndare	(Anm.)
1948 (okt)	Nils Blomqvist	Ulf Grenander / Jan Jung		(8 instiftare, se Noter)
1949	NB -> Gunnar Blom	UG / JJ		
1950	GB	UG / Åke Svensson		
1951	GB	UG / Jan-Robert Eklind		(anslag 1, Wallenberg-fonden)
1952	Nils Blomqvist	Bertil Matérn / Karl Gösta Dillner		(inval av Staffan Ekblom)
1953	NB	Staffan Ekblom / KG Dillner		(anslag 2, Wallenberg-fonden)
1954 dito				
1955 dito				(Institutets konsulter. verksamhet etablerad)
1956 dito				
1957 dito				
1958 dito				(nu 8+12=20 medlemmar i SFG)
1959	Jan-Robert Eklind	Staffan Ekblom		(nya principer f ordf och sekr/skattn)
1960 dito				(nya stadgar)
1961 dito				(Sven Erlander invald)
1962 dito				(UG:s framtidstankar, se Noter nedan)
1963	Gunnar Benktander	SE		
1964 dito				(Per M-L väljs in)
1965 dito				
1966	Sven Erlander	SE		
1967 dito				
1968 dito				(Rolf S anställs; Jan Grandell väljs in)
1969 dito				(Åke Svensson (d.y.) anställs; RS väljs in)
1970 dito				(Åke Svensson väljs in)
1971	Jan Grandell	SE		(liten stadgerevision)
1972 dito				
1973 dito				(organisationen diskuteras igen)
1974	Jan Ohlin	SE		
1975 dito				
1976	Staffan Ekblom	Wera-Lice Lundblad		(Louise af K anställs)
1977 dito				
1978 dito				
1979 dito				
1980 dito				
1981 dito				
1982 dito				
1983 dito				
1984 dito				
1985 dito				
1986	SE	Sven-Allan Rempler		
1987 dito				
1988 dito				
1989 dito				
1990 dito				
1991 dito				
1992	SE	Anders Björkström	(SE)	
1993	Rolf Sundberg	AB	SE/Fredrik Granath	
1994 dito			FG	
År	Ordförande	Sekr. / skattn	Föreståndare	(Anm.)
1995 dito				
1996	RS	AB	FG/Martin Ålenius	

1997 dito				
1998	RS	AB	MÅ/SE/Joanna Tyrcha	
1999 dito				
2000	Gudrun Brattström	AB	JT	
2001 dito				(Jan-Olov Persson anställs)
2002	GB	AB	J-O P	(Fakultetsmedel från ht -02)
2003 dito				
2004 dito				
2005 dito				
2006 dito				
2007 dito				
2008 dito				(Fak: SFG är "Core facility")
2009 dito				
2010 dito				
2011 dito				
2012 dito				
2013 dito				
2014 dito				
2015 dito				
2016 dito				
2017 dito	GB	AB		
2018	Mathias Lindholm	AB	J-O P	

Noter till vissa år

- 1948 I maj detta år lägger Gunnar Blom, Ulf Grenander och Kalevi Loimaranta fram ett skriftligt förslag om det som skall bli SFG. Motiven för den tilltänkta verksamheten är bland annat att den skall främja ekonomi (medlemmarnas?), samhälls- och kunskapsutveckling, och samarbete. Den 13 okt instiftas Statistiska forskningsgruppen vid ett formellt möte av de åtta herrarna Almquist, Benktander, Blom, Blomqvist, Grenander, Jung, Loimaranta och Matérn. (Tre av dem blev senare professorer i matematisk statistik: Blom, Grenander och Matérn) Startkapital åstadkoms genom lån av medlemmarna. Redan under återstoden av 1948 får SFG in 11 uppdrag och man håller ytterligare tre möten, med föredrag av Blom och Matérn. Åke Svensson väljs in i gruppen.
- 1949 Diskuteras granskarens uppgift. Denne skall tillse att korrekta statistiska metoder använts, och att kontroll av numeriska beräkningar utförts. Beslutas om 75:- i pris till bästa lösning av prisuppgift. (Vem vann?) Under året hålls många SFG-möten med föredrag och diskussioner, här är ämnena: Testnivån hos Bonnier-Tedin (B-T: Biologisk Variationsanalys, bok 1940); Behrens-Fishers test; locally most powerful tests, statistiska problem vid driftkontroll; t-test under känd varianskvot; dimensionering av sättmaskinsmagasin, Pólya-processen för ett telefontekniskt problem; arcsin-transformation vid kombination av fyrfältstabeller; bestämning av metodfel. Av 41 uppdrag som kom in 1948-49 var nära 2/3 från det medicinska området.
- 1950, juni Diskussion om anknytningen till Institutet.
- 1951, april Institutet får en donation från Wallenberg-stiftelsen, 50 000 kr. Avsedd för Cramérs tilltänkta naturvetenskapliga komplement till det försäkringsmatematiska institutet. Villkor: "Anslaget må icke användas för bestridande av ordinarie utgifter vid den befintliga institutionen". Får inte heller räknas som inkomst i högskolans ekonomi.
- 1952, febr Beslutas att revisionen av gruppens verksamhet skall omfatta även utbetalningar från Wallenberg-fonden och insättningar på institutets konto.
- 1952, maj (1) Framgår att SFGs revisorer granskat SFGs ekonomiska mellanhavanden med Wallenberg-fonden under år 1951, samt överlämnat en pm till Prof. Cramér därom. (2) Beslöts att Institutets 2:e-assistent skulle bokföra sin arbetstid uppdelat på dels gruppuppdrag (specificerat), dels övrigt arbete åt SFG och Institutet.

- 1952, sept Inval i SFG av fil kand Staffan Ekblom (kan noteras att Ekblom utsetts att handha de flesta av de nyinkomna uppdragen). Beslöts beträffande taxan, att uppdragsgivare skulle debiteras 15 kr i timmen för av Ekblom utfört arbete. Undantagsvis, vid arbete av rutinmässig karaktär, skulle en lägre taxa kunna tillämpas.
2:e assistenten = Staffan Ekblom (?)
- 1952, dec Sven-Allan Rempler anställs som extra assistent vid Institutet under 1:a kv. 1953. Rempler skall syssla med gruppuppdrag och andra utredningar. Taxorna för hans arbete, enl. ö.-k. mellan SFG och Institutet (Cramér) är 10 kr/tim för kvalificerat arbete, 5 kr/tim vid rutinmässig karaktär. Rempler väljs ännu inte in i gruppen.
- 1953, febr Vid detta årsmöte meddelas att Institutet fått ett anslag å ytterligare 50 000 kr från Wallenberg-fonden. Ny telefon har anskaffats, initiala kostnaderna betalda med Wallenberg-fondens anslag. Således ett exempel på vad dessa användes till. Taxornas nivå diskuteras, "för låga". (återkommande fråga genom decennierna). Antalet uppdrag sedan starten har passerat 200, på knappt 5 år.
- 1953, juni Då omkostnader uppkommer i samband med gruppuppdrag: Handhavaren gottgörs på vanligt sätt, via en räkning från gruppen till uppdragsgivaren. För omkostnader skickas särskild räkning till Wallenberg-fonden, som inspektor attesterar.
- 1954, mars Cramér meddelar vid årsmötet att riksdagen inte beviljat anslag för det nya institutet (obs, nya!). Pengar finns för 2 års verksamhet (Wallenberg-pengarna nog viktig del) Forskningsrådspengar möjliga? Cramér påpekade även det nya institutets behov av personal, och "sade sig ha märkt en viss brist på nya studerande som är villiga att ägna sig åt annan verksamhet än försäkringsbolagen". Ordf Blomqvist: Skaffa heltidsanställd personal till institutet i st f den planerade hålkortsanläggningen.
- 1955, sept Inspektor (Cramér) orienterar om de nuvarande planerna för en framtida utvidgning av verksamheten och utbyggnad av institutet.
- 1955, dec I listan över nya uppdrag står det nu för första gången *Institutet* som handhavare för uppdrag, flertalet sådana dessutom, och i en annan paragraf meddelar ordf att *vid Institutet* pågår ett tiotal medicinska uppdrag, tre större undersökningar för Trafiksäkerhetsrådet, etc. Juni -56 handhas alla nya uppdrag av Institutet, men detta håller inte i sig. Nästa gång förekommer även namn, inkl Ekbloms namn.
- 1956, febr Från detta årsmöte kan noteras att i samband med SFGs årsberättelse "lämnade hr Blomqvist en rapport om *institutets konsulterande verksamhet* under 1955".
- 1957, sept Framtida verksamheten diskuteras. Hur expandera? Gruppens ställning gentemot Institutets servicedel? Önskemål om fastare organisation. Inspektor (dvs Cramér): Fortsätt som förut något eller några år i väntan på förstatligandet av högskolan. Förslag från Blom: Separat institut av typ branschforskningsinstitutet.
- 1959, mars Vid detta årsmöte fastslås som principer att ordf skall hämtas utifrån, och att sekreterare och skattmästare skall vara samma person (den senare tillämpas än).
- 1961, 13 juni Sven Erlander väljs in. Årsmötet skickar telegram till *Fil kand S Erlander, Blå hallen, Stadshuset*, "SFG hälsar och hyllar nyvalde medlemmen" (före mobilernas tid!)
- 1962, juni Vid detta årsmöte "Redogjorde hr Grenander för sin syn på den konsulterande verksamhetens framtid. Hr Grenander ansåg att verksamheten ej bör betraktas som en konsultfirma utan som ett utbildningsinstrument, vars existens är nödvändig". En bättre kombination med ordinarie fo-arbete vid institutionen vore dock önskvärd. Universitetet borde inrätta en eller flera fasta heltidsbefattningar med uppgift att leda grenar av Fo-verksamheten, t.ex. OA, med-bio. Benktander och Blomqvist uttrycker sig positivt och emotser en fascinerande utveckling av Gruppens verksamhet.
- 1968, april Herr Ekblom får en present för 15 års förtjänstfullt arbete som SFGs sekreterare. (Det blev 25 år till för Staffan som sekreterare/ordförande för SFG!)
- 1968, 26 okt. SFG 20 år celebreras med ett symposium, "Moderna matematisk-statistiska metoder ur tillämpningarnas synvinkel", med 59 deltagare.
- 1960-talet Trafiksäkerhets- och trafikforskning är en tung del av institutets tillämpade verksamhet.
- 1969, mars "Nämnden för matematikens tillämpning i näringsliv och förvaltning" har skapats. Gruppens relationer till denna nämnd diskuteras. Under de närmaste åren bidrar nämnden med en del ekonomiskt stöd och förmedlar några uppdrag.

- 1970, maj Revisorerna har detta år även granskat "Institutets fond" och den konsulterande verksamheten. Institutionschefen (Segerdahl) begär att så skulle ske även forts.-vis, och så beslutas. (Jämför 1952, har det skett ett avbrott därvidlag sedan dess?)
- 1971, febr. Diskussionsmöte om att inrätta en "Nämnd för SFGs uppdragsverksamhet vid SU". Segerdahl: Cramérs tanke var att bygga upp en naturvetensk. del av det befintliga Försäkr-matem institutet. För detta behövdes en grundfond, som donerades från Wallenberg-stiftelsen, under villkoret att den inte fick blandas in i Stockholms Högskolas ekonomi. Institutet har under årens lopp försett verksamheten med lokaler, möbler, maskiner, etc. Den är en omistlig del av utbildningen.
Ekblom: Uppdragsverksamheten är inte avsedd att gå med överskott. Jag har alltid ansett att Wallenberg-pengarna (100 000 kr) ligger i botten, så att man skall sträva mot en behållning i närheten av detta belopp.
Erlander: Intrikat fråga är räntan som uppdragsverksamheten får på SFGs pg-konto.
Jung: I början av SFGs historia tog medlemmarna egna uppdrag, och verksamheten var avsedd att gå med något överskott, som skulle komma medlemmarna till godo. Komplikationerna började då Wallenberg-donationen kom, och personal anställdes. Beslut: Frågan om nämnd överlämnas till nya styrelsen. ('Nämnd'-idén dog sedan)
- 1976 Sekreteraren sedan 1952, Wera-Lice Lundblad, som blivit avdelningens allt i allo, och även tagit akademiska betyg i ämnet, utses till SFGs sekreterare/skattmästare.
- 1982 SFGs ordförande skickar ut ett brev till sina medlemmar om en katastrofal brist på uppdrag, och ber om medlemmarnas hjälp
- 1985 Under 1985 upphör, efter många års utredning vid universitetsförvaltningen, det för verksamheten gynnsamma systemet, att dess medel ligger på SFGs räntebärande pg-konto och redovisas som skuld till Institutets fond. I stället placeras medlen direkt på konton hos universitetsförvaltningen.
- 1988 Detta år, valt som exempel, motsvarar de anställda ungefär 2,5 heltidstjänster, 42 nya projekt registreras, men upplevt behov av fler stora projekt. Fyra kurser för KI och kurser för radiofysik och för Astra, och en allmän SAS-kurs motsvarar rätt mycket arbete. En aktuell fråga är om kurserna skall ges av konsultverksamheten (SFG) eller av institutionen.
- 2002 Söks och erhålls fakultetsmedel för hjälp till fakultetens doktorander och forskare. Denna statistikhjälp dominerar verksamheten fortsättningsvis. Doktorandkursen i statistisk konsultmetodik, som undertecknad då redan hållit några år, blir detta år även en kurs på fördjupningsnivå i grundutbildningen. Kursen genomförs i ett ömsesidigt berikande samarbete med statistikhjälpens åt fakulteten.
- 2008 SFGs statistikhjälp inom fakulteten uppgraderas till "core facility", och det årliga beloppet höjs.
- 2018, 7 nov. SFG 70 år celebreras med föredrag och middag. Föredragshållare: Annica Dominicus, Maria Grünwald, Michael Höhle och Rolf Sundberg. Staffan Ekblom 90-års-gratuleras, och avgångna ordf. Gudrun Brattström avtackas.

Som avslutning ett par foton från 1950- respektive 60-talet:

Fil. kand. Staffan Ekblom, f. 1928, invald som medlem sept 1952 och knuten till konsultverksamheten i 50 år från det.

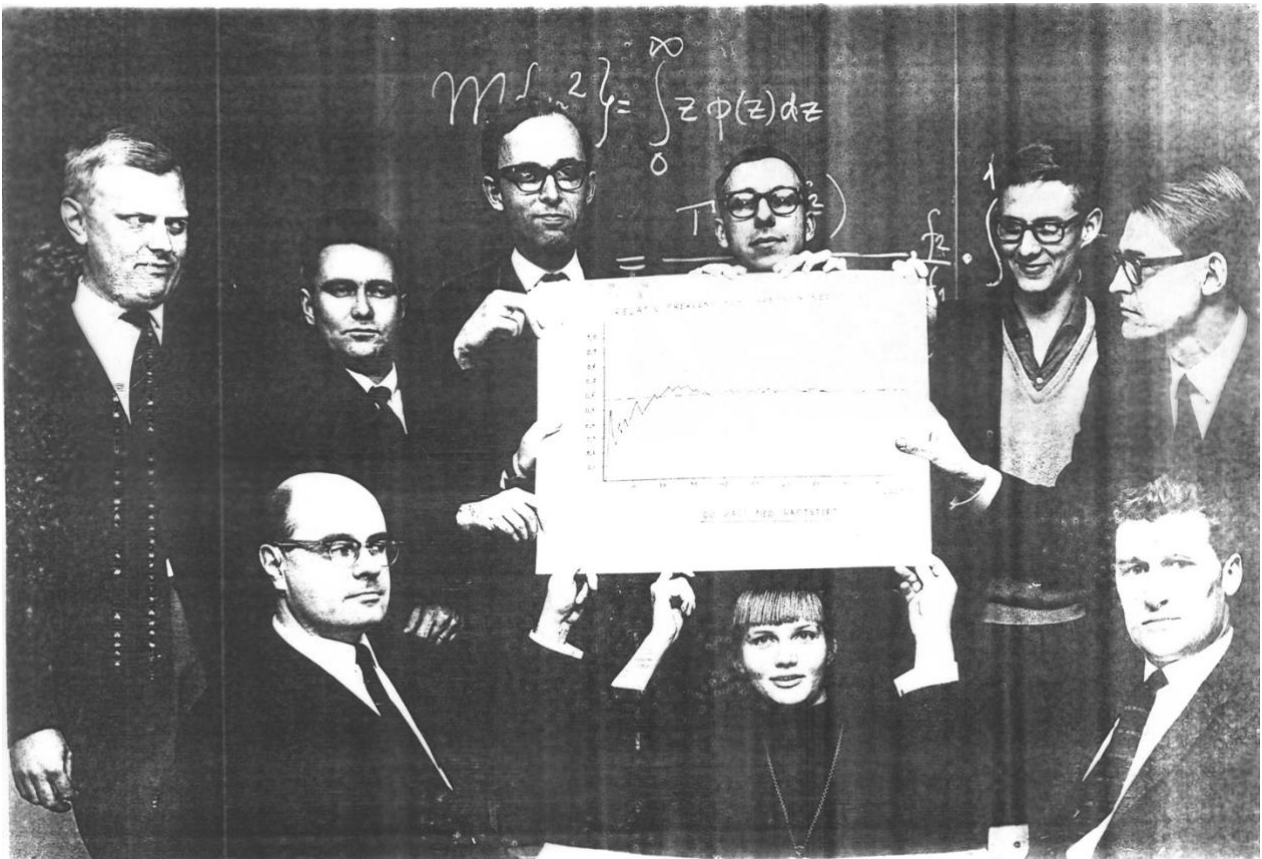

Foto troligen från 1965. Sittande två av grundarna, Ulf Grenander och Gunnar Benktander, med Siv Carlsson (gift Schéele) däremellan. Stående Lars Hedström, Göran Nilsson, Staffan Ekblom, Sven Erlander, K-E Westergren, S-A Rempler.